

**KİLİS 7 ARALIK
ÜNİVERSİTESİ**

KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ

KİLİSLİ MUALLİM RIFAT EĞİTİM FAKÜLTESİ

ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENLİĞİ

ÖZEL EĞİTİMDE OKUL VE KURUM DENEYİMİ DERSİ REHBERİ

2026, KİLİS

Bu rehber Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) tarafından yayınlanan **“Özel Eğitim Öğretmenliği Lisans Programları”** belgesinde yer alan **“Özel Eğitimde Okul ve Kurum Deneyimi: Özel eğitim hizmetlerinin sağlandığı kurumlarda okul deneyimi kazanma; eğitim-öğretim hizmetlerine katılma; özel eğitim hazırlık çalışmalarını planlama; eğitim ortamlarında sınıf öğretmeni, rehber öğretmen ve diğerleriyle iş birliği yapma; eğitim ortamlarında sınıf yönetme; öğretimsel uyarlamalar yapma; öğretimi yürütme; yürütülen uygulamaların sınıf içi sunumlarını gerçekleştirme; karşılaşılan sorunlara ilişkin öneriler geliştirme ve uygulama.”** ders içeriği göz önünde bulundurularak ders sorumlusu akademik personele ve dersi alacak öğrencilerimize rehber olması amacıyla hazırlanmıştır.

Amaç:

1. Bu rehberin amacı; uygulama öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine daha iyi hazırlanmalarını, öğrenimleri süresince kazandıkları genel kültür, özel alan eğitimi ve öğretmenlik mesleğiyle ilgili bilgi, beceri, tutum ve davranışlarını gerçek bir eğitim öğretim ortamı içinde kullanabilme yeterliği kazanmalarını sağlayacak uygulama çalışmalarına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam:

1. Özel Eğitimde Okul ve Kurum Deneyimi dersi toplam 14 (on dört) hafta boyunca; 1 vize, 1 final ve 12 (on iki) hafta boyunca belirlenen gün ve saatlerde özel eğitim kurum/okul/sınıflarında uygulama olacak şekilde yürütülecektir.
2. Öğretmen adaylarına bu derste; ortam, materyal ve öğretimsel düzenleme/uyarlamalara bilgi ve deneyim fırsatı sağlamaktadır.
3. Özel Eğitimde Okul ve Kurum Deneyimi dersini planlarken aşağıda verilen etkinliklerden yararlanılmalıdır.

Ders Kodu	Dersin Adı	T	U	UK	AKTS
ÖZE 30010	Özel Eğitimde Okul ve Kurum Deneyimi	1	4	3	5

Özel Eğitimde Okul ve Kurum Deneyimi Dönemi ve Süresi

1. Özel Eğitimde Okul ve Kurum Deneyimi, Özel Eğitim Lisans Programının ilgili döneminde gerçekleştirilir. İlgili dönemde Özel Eğitimde Okul ve Kurum Deneyimi dersi haftada 4 (dört) ders saati ve toplamda 12 (on iki) hafta uygulama olacak şekilde

düzenlenir. Özel Eğitimde Okul ve Kurum Deneyimi dersi ilgili dönemde 48 (kırk sekiz) ders saatinden oluşur.

2. Özel Eğitimde Okul ve Kurum Deneyimi ders kapsamında öğretmen adayı 12 (on iki) hafta uygulama yapacak olup, öğretmen adayının Özel Eğitimde Okul ve Kurum Deneyimi dersi kapsamında bulunacağı kurum/okul Bölüm Uygulama Koordinatörü ve ders sorumlusu öğretim elemanı tarafından belirlenir.
3. Haftalık 1 saatlik teorik derste bu rehberde yer alan etkinlikler rapor haline getirilerek ilgili öğretim elemanı belirlemiş olduğu ortamda değerlendirilecektir. Özel Eğitimde Okul ve Kurum Deneyimi dersi uygulaması, dağılımı yapılan kurumlarda öğretim elemanının belirlediği gün ve saatlerde gerçekleştirilecektir.
4. Özel Eğitimde Okul ve Kurum Deneyimi dersinin devam ve devamsızlığı; Özel Eğitimde Okul ve Kurum Deneyimi dersinin fakültede işlenen 1 saatlik teorik kısmının devam zorunluluğu **%80**'dir. Özel Eğitimde Okul ve Kurum Deneyimi dersinin gözlem kurumunda yapılacak haftalık **4 saatlik uygulama kısmının devam zorunluluğu %100**'dür. Uygulama öğrencilerinin mazereti nedeniyle eksik kalan uygulamaları, uygulama öğretmenin ders saati ve programı göz önünde bulundurularak **telafi** ettirilir.

Uygulamanın Yeri

1. Özel Eğitimde Okul ve Kurum Deneyimi, ilgili yükseköğretim kurumunun bulunduğu il genelinde yer alan resmî eğitim kurumları ve özel eğitim kurumlarında yapılır.

Özel Eğitimde Okul ve Kurum Deneyimi Uygulamasının Planlanması, Yürütülmesi ve Değerlendirilmesi

1. Özel Eğitimde Okul ve Kurum Deneyimi dersi kapsamında;
2. İl millî eğitim müdürlüğü uygulama koordinatörü tarafından, uygulama eğitim kurumu olarak seçilebilecek kurumların müdürleri ile iş birliği yapılarak uygulama eğitim kurumları ve her bir eğitim kurumunun tür ve derecesine göre uygulama öğrencisi kontenjanı; bölüm uygulama koordinatörü tarafından belirlenir.
3. İl millî eğitim müdürlüğü uygulama koordinatörü, yükseköğretim kurumlarından gelen talepler doğrultusunda uygulama eğitim kurumlarını ve uygulamaya katılacak öğrenci kontenjanlarının dağılımını, öğretmenlik alanları itibarıyla fakültelere/enstitülere göre yapar ve ilgili yükseköğretim kurumlarına gönderilmesini sağlar.

4. Fakülte/Enstitü uygulama koordinatörü, bölüm uygulama koordinatörleri ile iş birliği yaparak kendi yükseköğretim kurumundaki her bir uygulama öğretim elemanına düşen öğrenci sayısı bölüm uygulama koordinatörü tarafından belirlenir.
5. Fakülte/Enstitü uygulama koordinatörü, kendilerine ayrılan uygulama öğrenci kontenjanlarını dikkate alarak uygulama öğretim elemanlarının ve sorumlu oldukları uygulama öğrencilerinin alanlarına ve uygulama eğitim kurumlarına göre dağılımlarını gösteren listeyi hazırlayarak il millî eğitim müdürlüklerine gönderir.
6. İl millî eğitim müdürlüğü, valilik onayı alındıktan sonra uygulama öğretim elemanlarının ve sorumlu oldukları uygulama öğrencilerinin alanlarına ve uygulama okullarına göre dağılımlarını gösteren listeyi kurum müdürlüklerine ve ilgili yükseköğretim kurumuna gönderir.
7. Uygulama öğretim elemanı, sorumluluğuna verilen uygulama öğrencilerini, öğretmenlik uygulamasının dayandığı temeller, uygulama programında yer alacak etkinlikler ve uyulması gereken kurallar konusunda bilgilendirir.
8. Uygulama öğretim elemanı, uygulama öğretmeni ve uygulama öğrencileri ile birlikte olmak üzere öğretmenlik uygulaması etkinlik planlarını hazırlar.
9. Uygulama öğrencileri, uygulama öğretim elemanı ve uygulama öğretmenin gözetim ve rehberliğinde öğretmenlik uygulamasının etkinlik planında belirtilen çalışmaları yerine getirir ve her etkinliğe ilişkin çalışma raporu hazırlar ve bu raporu uygulama öğretim elemanına teslim eder.
10. Uygulama öğrencilerinin mazereti nedeniyle eksik kalan uygulamaları, uygulama öğretmenin ders saati ve programı göz önünde bulundurularak telafi ettirilir.

ÖZEL EĞİTİMDE OKUL VE KURUM DENEYİMİ

ÇALIŞMA TAKVİMİ

Haftalar	Yapılacak Çalışmalar	Ekler
1. Hafta	Bilgilendirme toplantısı	EK 1
2. Hafta	Okulu tanıma, öğrenci ve öğretmenleri tanıma	
3. Hafta	Sınıfta bulunan öğrencilerin eğitsel özelliklerinin gözlenmesi	
4. Hafta	Hedef öğrencinin belirlenmesi Öğrenciye ilişkin verilerin toplanması (Aile ve öğretmen görüşmesinin yapılması, BEP'in incelenmesi vb.)	
5. Hafta	Hedef öğrencinin kaba değerlendirmesinin yapılması Hedef öğrenciye uygulanması planlanan bir beceri/kazanım/davranışın belirlenmesi	Kaba Değerlendirme Formları EK 2 EK 3 EK 4 (Hedef problem davranış ise) EK 5 (Hedef problem davranış ise) EK 6 BÖP
6. Hafta	Beceri/kazanım/davranışın ayrıntılı performans alım planlarının hazırlanması ve uygulanması	
7. Hafta	Hedef beceri/kazanım/davranışın öğrenciye nasıl kazandırılacağı ile ilgili ders programı hazırlanması (BÖP)	EK 6 EK 7
8. Hafta	VİZE HAFTASI	
9. Hafta	Öğrenciye kazandırılması hedeflenen hedef beceri/kazanım/davranışın öğretiminin yapılması ve akademisyen tarafından değerlendirilmesi	
10. Hafta	Öğrenciye kazandırılması hedeflenen hedef beceri/kazanım/davranışın öğretiminin	

	yapılması ve akademisyen tarafından değerlendirilmesi	
11. Hafta	Öğretim sonu değerlendirme araçlarının hazırlanması ve uygulanması	
12. Hafta	İlgili hedef kazanım/davranışın kalıcılık ve genelleme çalışmalarının yapılması	
13. Hafta	Ders sorumlusu ve akranlarıyla süreç değerlendirmesine katılması Raporların öğretim elemanına teslim edilmesi	
14. Hafta	FİNAL HAFTASI	

Okul ve Kurum Deneyimi Sürecinde Dikkat Edilmesi Gereken Önemli Hususlar

Özel eğitim kurumlarında Okul ve Kurum Deneyimi dersi kapsamında kurum/okullarda lisans öğrencisi olarak uyulması gereken temel kurallar şunlardır:

1. Uygulama zamanı, haftada 4 (dört) ders saati olmak üzere ilgili kurumun ve okulun çalışma koşulları göz önüne alınarak belirlenecektir.
2. Yapılacak olan uygulamalarda, okullarda öğretmenlerin uyması gereken kılık kıyafet yönetmeliğine uygun biçimde kılık kıyafet giyilerek okullara gidilecektir.
3. Uygulamaya gidilen okulun/kurumun ders veya işleyiş saatlerine uygun olarak okul/kuruma giriş yapılacaktır.
4. Uygulama yapılan kurum içerisinde gürültü vb. başkalarını rahatsız edici davranışlar sergilenmemelidir (yüksek sesle telefonla konuşmak ya da uğraşmak, müzik dinlemek).
5. Kurum içerisinde eğitim veya değerlendirme ortamları, görevli kişilerin odalarının yakınlarında grup olarak bir araya gelerek sesli konuşmalar yapılmamalıdır.
6. Uygulama yapılan eğitim veya değerlendirme ortamlarında ders, değerlendirme veya uygulama esnasında lisans öğrencilerinin kendi aralarında konuşma, uygulamaları tartışma davranışlarından sakınmaları gerekmektedir.
7. Uygulama yapılan kurumun idareci ve öğretmenlerine saygı gösterilmelidir.
8. Ders, eğitim veya değerlendirme ortamında görevli olan özel eğitim öğretmenin öğretim veya değerlendirme uygulamaları hakkında ilgili öğretmene olumlu veya olumsuz yorum yapılmamalıdır.

9. Özel gereksinimli olan öğrencilerin aileleri ile **okulun/kurumun/öğretmeninin işleyişi/çalışma performansı veya olası olumsuzluklar hakkında görüşmeler yapılmamalıdır.**
10. Uygulama boyunca cep telefonu kapalı/sessiz konumda tutulmalıdır.
11. Uygulama boyunca ve uygulama sonunda **kurum yetkilisi/idareci/öğretmenlerden eğitim veya işleyiş ile ilgili doküman istenilmemelidir.**
12. Kurumlarda sınıf içerisinde bir sorun yaşadığınızda öncelikle sınıf öğretmenine, sınıf öğretmeni ile bir sorun yaşadığınızda izin isteyerek sınıftan çıkıp ilgili uygulama öğretim elemanına telefon ile ulaşılması, eğer acil bir durum ise kurumun sorumlu müdür yardımcısına/okul müdürüne bilgi verebilir veya danışabilirsiniz.
13. Özel eğitim kurumlarında Okul ve Kurum Deneyimi dersinde **devamsızlık hakkı sadece 2 teorik ders saatidir.** Ancak bu dersin uygulamasında **%100 düzeyde** devam edilmesi gerekmektedir.
14. İlgili yıl içerisinde MEB tarafından belirlenen ara tatil tarihine denk gelen gözlem haftasında gözlem yapılmayacaktır. Öğrenciler, tatil haftasında yapılamayan uygulamalar ve raporlaştırmanın **telafisini yapmakla** yükümlüdür.

EK 1 İLK GÖZLEM VE ELDE EDİLEN İLK BİLGİLER

Okul/Kurum:

Adı:

Gözlem/Uygulama Yapan:

Gözlem/Veri Toplama Süresi ve Tarihleri:

Sınıfta Bulunan Öğrenciler:

Hedef Öğrenci ile İlgili Gözlemler:

Aile-Öğretmen Görüşmesi ve Öğrencinin BEP'inden Elde Edilen Bilgiler:

EK-2 PERFORMANS DÜZEYİ, UDA VE KDA

Bireyin Adı Soyadı:
Bireyin Yaşı:
Sınıfı:
Performans Düzeyi
AMAÇLAR
1. UDA:
1.1. KDH 1:
1.2. KDH 2:
1.3. KDH 3:
2. UDA:
2.1. KDH 1:
2.2. KDH 2:
2.3. KDH 3:
3.
4.
5.
6.
PROBLEM DAVRANIŞ
1.

EK-3 ÖLÇÜT BAĞIMLI ÖLÇÜ ARACI

Öğrencinin Adı:

Değerlendirme Tarihi:

Amaç:

Değerlendirme Yöntemi:

Öğretim öncesi/sırası/sonrası:

[illegible]

4			a)																
			b)																
			c)																
			d)																
5.			a)																
			b)																
			c)																
			d)																

KISALTMALAR: B = BAĞIMSIZ Sİ=SÖZEL İPUCU MO=MODEL OLMA FY= FİZİKSEL YARDIM

EK-4 PROBLEM DAVRANIŞ PROFİLİ FORMU

Öğrenci:

Davranış:

Gözlem Tekniği:

Süre: 40 dakika (ders saati)

Tarih:		Tarih:	
1. Gün Dersler	Davranış Sıklığı/Süresi vb.	2. Gün Dersler	Davranış Sıklığı/Süresi vb.
1.		1.	
2.		2.	
3.		3.	
TOPLAM		TOPLAM	
ORTALAMA		ORTALAMA	

NOT: Bu formu sadece beceri yerine problem davranışı azaltmayı hedefleyen öğrenciler kullanacaktır.

EK-5 ODS KAYIT FORMU

Gözlenen Öğrencinin Adı-Soyadı:

Sınıfı:

Tarih:

Süre:

Hedef Davranış:

Ortam:

DAVRANIŞ ÖNCESİ	DAVRANIŞ	DAVRANIŞ SONRASI	YORUM VE ÖNERİ

NOT: Bu formu sadece beceri yerine problem davranışı azaltmayı hedefleyen öğrenciler kullanacaktır.

EK-6 BİREYSELLEŐTİRİLMİŐ ÖĞRETİM PROGRAMI (BÖP) FORMU

1. OTURUM (DERS PLANI)

Öğrencinin Adı-Soyadı:

Sınıfı:

Görevli Kiři:

Ders	
Öğrencinin Performans Düzeyi:	
Amaç:	
Öğretimsel Hedef/Hedefler:	
Ortam:	
Yöntem:	
Yönerge:	
Bekleme süresi:	
Doğru Tepki:	
Yanlış Tepki:	
Tepki Yok:	
Hata Düzeltmesi:	
İpucu türleri:	
Bir ipucu türünden diğetine geçiő ölçütü:	
Pekiőtireçler ve Pekiőtirme Tarifesi:	
Öğretim Süreci: A) Öğretimin yapıldığı yer	
B) Materyal/Araç-gereçler	
C) Süre	
D) Dersin işleniři	

E) Değerlendirme: Ders sırası öğrenci tepkileri, planın uygulaması sırasında olanlar:	
Davranış değiştirme yöntemi ve uygulanması:	

BİREYSELLEŐTİRİLMİŐ ÖĞRETİM PROGRAMI (BÖP) FORMU

2. OTURUM (DERS PLANI)

Öğrencinin Adı-Soyadı:

Sınıfı:

Görevli Kiői:

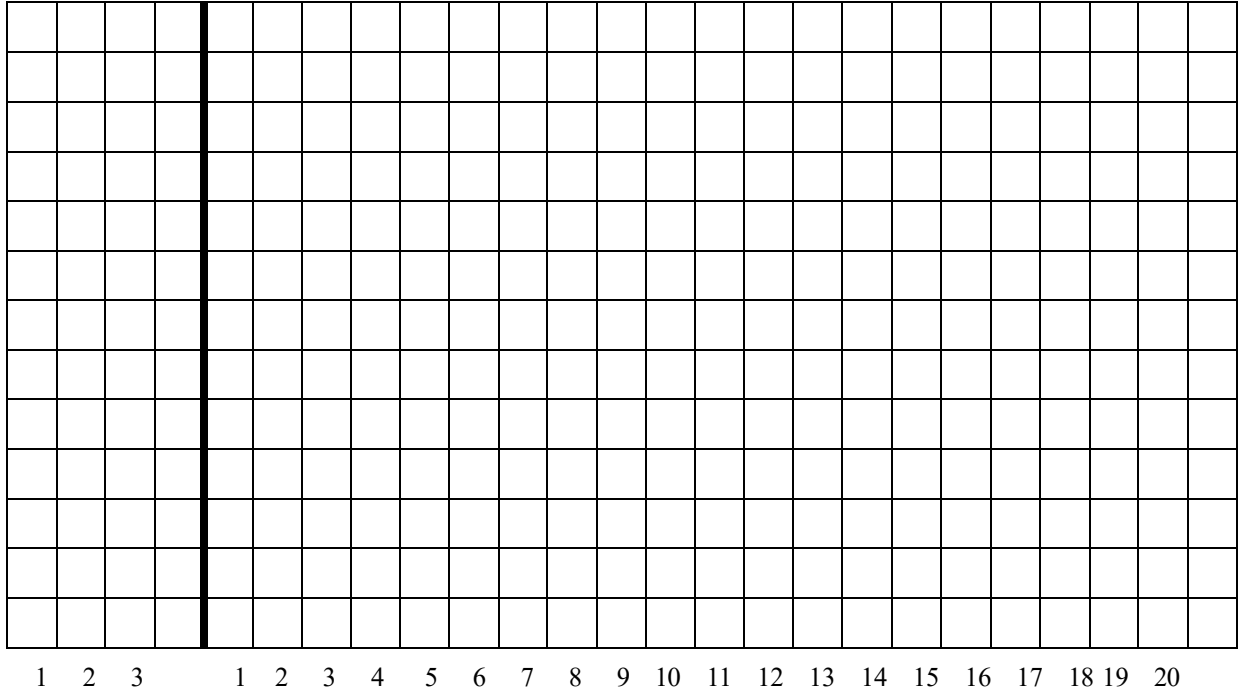
Ders	
Öğretim Süreci: A) Öğretimin yapıldığı yer	
B) Materyal/Araç-gereçler	
C) Süre	
D) Dersin işlenişindeki değişiklik:	
E) Değerlendirme: Ders sırası öğrenci tepkileri, planın uygulaması sırasında olanlar:	
F) Amacın değerlendirilmesi	

EK-7 GRAFİK

Amaç/Beceri/Davranış:

BD

Öğretim Oturumları

Amaç/Beceri/Davranış:

BD

Öğretim Oturumları

